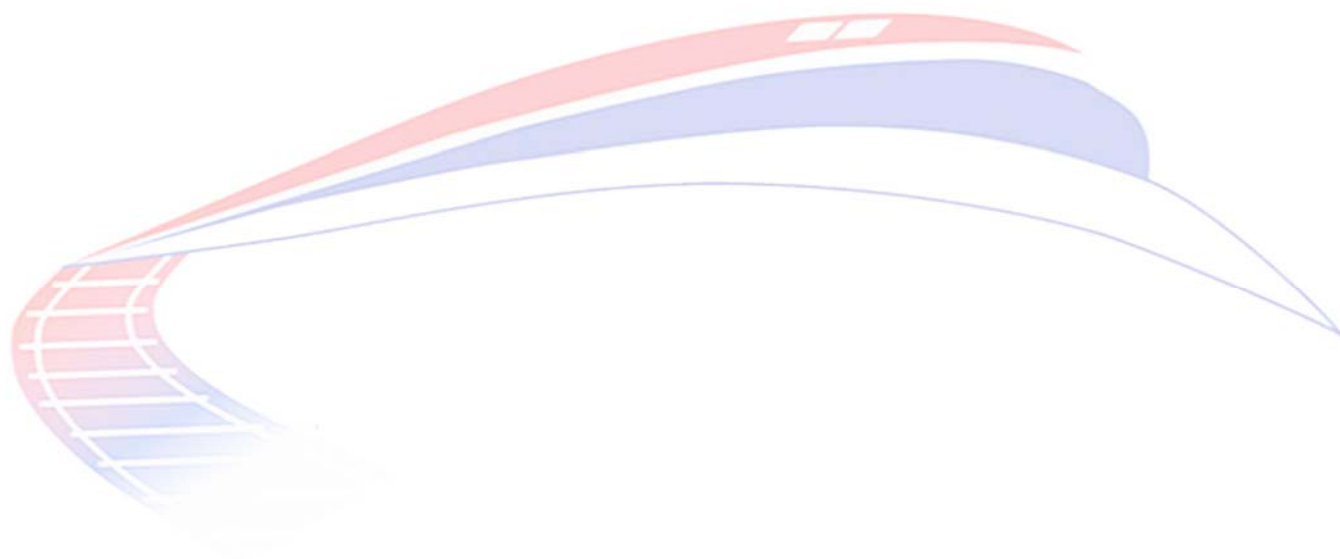

БИЛТЕН

Бр. 42
ЈУН 2025.

ЦЕНТРА ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

➤ ОДРЖАН ГЛОБАЛНИ ФОРУМ ЗА САОБРАЋАЈНУ ПОВЕЗАНОСТ У ИСТАНБУЛУ.....	3
➤ ОДРЖАН ФОРУМ КОРИДОРА ЗАПАДНИ БАЛКАН – ИСТОЧНИ МЕДИТЕРАН.....	4
➤ НЕМАЧКИ БРЗИ ВОЗ НА ПРОБНОЈ ВОЖЊИ ДОСТИГАО БРЗИНУ ОД 405 km/h.....	5
➤ НОВИ КИНЕСКИ БРЗИ ВОЗ СПРЕМАН ЗА БРЗИНУ ОД 450 km/h.....	5
➤ НОВА СТУДИЈА ПРУЖА УВИД У БЕНЕФИТЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ ТЕРЕТНОГ САОБРАЋАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	6
➤ СПРОВЕДЕНЕ ДВЕ ГЛОБАЛНЕ КАМПАЊЕ У ЦИЉУ ПОВЕЋАЊА БЕЗБЕДНОСТИ НА ПУТНИМ ПРЕЛАЗИМА	6
➤ ПОЧЕЛО ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА ЗА ИНДЕКС ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦА ЗА 2024. ГОДИНУ.....	7
➤ УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....	8
➤ ОДРЖАН САСТАНАК СЕР ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ.....	8
➤ ОДРЖАН САСТАНАК РАДНЕ ГРУПЕ ЗА СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ.....	9
➤ ОДРЖАНИ САСТАНЦИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН.....	10

ОДРЖАН ГЛОБАЛНИ ФОРУМ ЗА САОБРАЋАЈНУ ПОВЕЗАНОСТ У ИСТАНБУЛУ

Глобални форум за саобраћајну повезаност одржан је у Истанбулу, од 27. до 29. јуна 2025. године, а отворио га је председник Турске, Реџеп Тајип Ердоган. Форум је организовало Министарство саобраћаја и инфраструктуре Републике Турске уз подршку Светске банке.

У свом уводном говору, председник Турске је нагласио важност јачања глобалне транспортне повезаности као једног од кључних фактора одрживог развоја. Поред тога, истакао је значај интеграције Средњег коридора са иницијативом „Појас и пут“, напомињући да је

то стратешки значајан пројекат који ће смањити време транзита између Европе и Азије на мање од 15 дана. Министар саобраћаја Републике Турске, Абдулкадир Уралоолу, је приликом обраћања присутнима истакао да одржавање Глобалног форума у Истанбулу представља важан корак ка стварању одрживог и инклузивног међународног дијалога о транспорту, посебно у брзо променљивом геоекономском окружењу.

Дневни ред форума обухватио је развој боље интегрисаних и одрживих глобалних саобраћајних мрежа. Одржане су панел дискусије о подстицању одрживог развоја, еколошкој транзицији, повећању поузданости ланаца снабдевања, примени вештачке интелигенције и других иновативних пракси, као и о ефикасним приступима за финансирање и јачање сарадње на глобалном нивоу.

Учесници су посебну пажњу посветили сесији „Еволуирајућа геометрија Транскаспијског коридора - Нови путеви, нове могућности“.

Говорници су указали на стратешки значај Средњег коридора, истичући његову улогу као кључне руте између Европе и Азије.

Између осталог, формирана је међувладина комисија TRACECA како би се обезбедиле ефикасне и поуздане евро-азијске саобраћајне везе и промовисала целокупна регионална економија. Саобраћајни систем обухвата 14 земаља чланица уједињених идејом развоја међународног транспортног коридора Европа-Кавказ-Азија.

Генерални секретар комисије TRACECA, Асет Асавбајев, истакао је да „је у циљу обезбеђивања ефикасне институционалне координације и управљања дуж коридора, неопходно да владе, регионалне платформе и међународна тела успоставе комплексну сарадњу. Потребно је да дата сарадња буде заснована на успостављању и јачању координационих тела и платформи, хармонизацији и стандардизацији, избегавању дуплирања и оптимизацији ресурса, као и укључивању заинтересованих страна“.

Турска је, са преко 59 милијарди евра уложених у железничку мрежу последњих деценија, показала своју посвећеност изградњи одрживе, ефикасне и интегрисане транспортне инфраструктуре. Догађају су присуствовали министри из 50 земаља, као и руководиоци и водећи представници међународних финансијских институција и међународних саобраћајних организација, укључујући **TRACECA, UNECE, ECO, IRU, ITF, CER** и друге.

Извор: <https://traceca-org.org/en/news/single-news/n/traceca-made-an-intervention-at-the-global-transport-connectivity-forum-in-istanbul/>

ОДРЖАН ФОРУМ КОРИДОРА ЗАПАДНИ БАЛКАН – ИСТОЧНИ МЕДИТЕРАН

Други по реду састанак Форума коридора Западни Балкан - Источни Медитеран (**WBEM**) одржан је у среду, 25. јуна 2025. године, у Бриселу. Састанку је присуствовало око 45 учесника, укључујући и представнике Европске комисије, консултанте и национална министарства саобраћаја.

У фокусу састанка су биле активности у погледу развоја друмске и железничке инфраструктуре на **WBEM** коридору, кључни циљеви у спровођењу ТЕН-Т политике, као и најновије информације из земаља обухваћених коридором. Модератор састанка је био **Marian-Jean Marinescu**, **WBEM** координатор. Представници министарстава саобраћаја Аустрије, Босне и Херцеговине, Кипра, Грчке, Мађарске, Италије, Србије и Словеније презентovali су најновије информације из релевантних области.

Arunas Jurevicius, саветник **WBEM** координатора, представио је планове Европске комисије за стратешке области попут укључивања пруга великих брзина, војне мобилности, предстојећег вишегодишњег финансијског оквира и климатске отпорности на ТЕН-Т мрежи. Представници Сталног секретаријата Транспортне заједнице, Тела за управљање железничким робним коридорима и **RailNetEurope** презентovali су информације из својих области рада. Након тога су консултанти за **WBEM** студију информисали учеснике састанка у погледу ажурирања листе пројеката на **WBEM** коридору, извештаја о спровођењу пројеката и иницијалног плана рада координатора.

У свом завршном обраћању, господин **Marinescu** је подсетио све чланове да ће План рада **WBEM** коридора бити заједнички припремљен и спроведен од стране свих чланова Форума коридора.

Извор: *Western Balkans-Eastern Mediterranean Corridor Newsletter*

НЕМАЧКИ БРЗИ ВОЗ НА ПРОБНОЈ ВОЖЊИ ДОСТИГАО БРЗИНУ ОД 405 km/h

Немачке железнице (DB) и компанија **Siemens Mobility** поставили су нови рекорд у саобраћању на брзој прузи Ерфурт–Лајпциг–Хале, постигавши 405 km/h са возом „ICE-S”. Вожње брзинама које прелазе 300 km/h су ретке на немачкој железничкој мрежи и спроводе се искључиво у сврху тестирања.

Након 10 година непрекидног рада, извршена је пробна вожња 28. јуна и постигнута је нова максимална брзина од 405 km/h, без прилагођавања брзине током вожње. Овим се показало да дугорочна улагања у инфраструктуру дају за резултат поуздану, одрживу и високо ефикасну мобилност и логистику. Ова рекордна брзина показује да Немачка поседује висококвалитетну инфраструктуру и јаку индустрију. Резултати испитивања ће користити компанији приликом будућих набавки. Циљ ове пробне вожње је био да се прикупе детаљни увиди у акустику, аеродинамику и управљање при екстремним брзинама.

Извор: <https://www.railwaypro.com/wp/ice-test-train-reaches-405-km-h/>

НОВИ КИНЕСКИ БРЗИ ВОЗ СПРЕМАН ЗА БРЗИНУ ОД 450 km/h

Кина, као предводник у развоју железничког саобраћаја великих брзина, сада гради прве пруге пројектоване за саобраћај брзине од 400 km/h, и припрема тржиште за нови тип брзих возова са брзином саобраћања од 450 km/h. Крајем прошле године започето је тестирање два прототипа брзих возова развијених за следећу генерацију брзих пруга у Кини, CR450AF и CR450BF, које су званично представили Кинеске железнице и произвођач CRRC у децембру 2024. године. Возови су пројектовани за максималну брзину од 450 km/h и оперативну брзину од 400 km/h.

Сваки воз са осам вагона има систем вуче са перманентним магнетом (**PM**). Код овог система користи се синхрони мотор са перманентним магнетом (**PMSM**) где се намотаји статора активно хладе циркулишућом водом.

Овај дизајн је фаворизован код електричних возила која захтевају велику снагу и ефикасно одвођење топлоте. Коришћењем течног расхладног средства, систем може ефикасно да управља топлотом коју генерише мотор, омогућавајући веће перформансе и дужи радни век. Очекује се да ће два прототипа ући у комерцијалну употребу пре краја 2025. године. Дизајн брзог воза CR450 је најновија еволуција у породици **Fuxing**, кинеске производње брзих возова. Развој концепта вишејединичне локомотиве по Кинеском стандарду покренуле су Железнице Кине 2012. године, у партнерству са CRRC-ом и Кинеском академијом железничких наука. Технички захтеви су дефинисани до децембра 2013. године, а главни пројекат је завршен у септембру 2014. године.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/in-depth/china-high-speed-family-gets-ready-to-move-faster/68997.article>

НОВА СТУДИЈА ПРУЖА УВИД У БЕНЕФИТЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ ТЕРЕТНОГ САОБРАЋАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Нову студију о нето нултој емисији гасова у транспортној логистици наручило је Заједничко предузеће за европске железнице (**ERJU**), истичући кључну улогу превоза робе железничким саобраћајем као климатски неутралног транспортног система широм ЕУ. У оквиру студије коју је спровела компанија **Ernest & Young**, анализирани су различити сценарији при чему је указано на то да повећање удела транспорта робе железничким саобраћајем може допринети значајном смањењу емисије CO₂, екстерних трошкова, као и потрошње енергије.

Из резултата студије се може закључити да улагање у железнички робни саобраћај доприноси европској конкурентности, као и предстојећој стратегији ЕУ о лукама, истичући потребу за побољшање железничких веза између лука и железничке мреже ЕУ. Студија пружа увид у инвестиционе потребе и стратешке мере које треба спровести, јачајући позицију железнице као окоснице одрживе логистике у Европи.

Извор: <https://cer.be/cer-reports/net-zero-logistics-study-the-essential-role-of-rail-freight>

СПРОВЕДЕНЕ ДВЕ ГЛОБАЛНЕ КАМПАЊЕ У ЦИЉУ ПОВЕЋАЊА БЕЗБЕДНОСТИ НА ПУТНИМ ПРЕЛАЗИМА

Међународни дан свести о путним прелазима (**ILCAD**) и дан подизања свести о ризицима од неовлашћеног приступа железничкој инфраструктури (**TRESPAD**) су две глобалне акције за јачање безбедности, које предводи Међународна железничка унија (**UIC**). Ове кампање су спроведене 4. и 5. јуна са заједничким циљем да се побољша безбедност, сачувају животи и подигне ниво свести о ризицима повезаним са неовлашћеним приступом пругама и путним прелазима. Заједничким деловањем земаља из целог света, ради се на стварању безбеднијег железничког окружења за све актере кроз сарадњу, иновације и образовање.

Овогодишња тематика је била „Подршка људима у доношењу добрих одлука“ са слоганом „Безбедне одлуке – сваки пут“.

Око 50 земаља је поново учествовало у кампањи Међународног дана свести о путним прелазима (**ILCAD**) како би подигле свест јавности о потенцијалним опасностима на путним прелазима. Од 2022. године, такође су проширене активности у погледу комуникације у оквиру кампање, како би иста обухватала ризике од неовлашћеног уласка на железничке пруге.

Током ове кампање, свака од земаља учесница је спровела различите иницијативе, путем којих се учесници у саобраћају подсећају на важност поштовања саобраћајних знакова и одговорног понашања приликом приближавања железничком прелазу. Напори земаља учесница показују да глобална сарадња, локално ангажовање и креативни приступ могу помоћи у смањењу несрећа, подизању свести и спасавању живота. У поменутој кампањи дуги низ година учествује и српски управљач железничке инфраструктуре.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/17th-edition-of-ilcad-and-4th-edition-of-trespac-rail-safety-campaigns-2025>

ПОЧЕЛО ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА ЗА ИНДЕКС ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦА ЗА 2024. ГОДИНУ

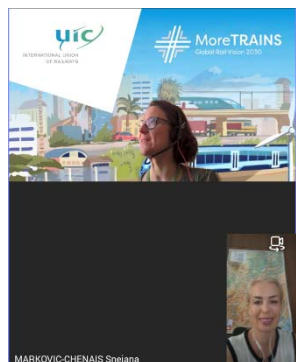

Циклус прикупљања података за пројекат Индекс одрживости железница (RSI), Међународне железничке уније (UIC), који је бесплатан за све чланове, је почео 30. јуна и остаће отворен до 30. септембра 2025. године. Чланови UIC су позвани да пријаве свој допринос и достигнућа у области одрживости, у складу са 7 кључних циљева Уједињених нација за одрживи развој (SDGs).

Седам циљева УН се односе на родну равноправност; доступну и обновљиву енергију; достојанствен рад и економски раст; индустрију, иновације и инфраструктуру; одрживе градове и заједнице; одговорну производњу и потрошњу, као и климатску акцију, која подразумева предузимање хитних мера у борби против климатских промена и њихових последица.

Укупно се прикупљају и упоређују 43 кључна индикатора учинка, а сваки учесник добија свој извештај о резултатима, као и бонитетну оцену (А, В, С, D). Појединачни резултати ће бити израчунати за сваку компанију и послати на крају године. Поред тога, свака компанија која унесе податке у RSI алат добиће ознаку која одговара њеном резултату.

„Чланови UIC су позвани да учествују и подрже ову колективну иницијативу, како би се резултати одрживости железница учинили глобално видљивим. Пожељено је да учествује што већи број компанија, како би биле део шире слике“, саопштила је Снежана Марковић Шене, руководилац пројекта. Она је потврдила да је за сада ИЖС једина чланица UIC са Западног Балкана, која је изразила спремност за учешће. На основу исказаног интересовања, Одељење за заштиту животне средине Инфраструктуре железнице Србије а.д. ће се одазвати позиву и по први пут узети учешће у поменутом пројекту.

Овим пројектом је пружена прилика да се најбоље праксе компанија истакну у *Глобалном извештају о одрживости железница за 2024. годину*, који би требало да буде објављен у новембру 2025. године. UIC ће у јавном Извештају објавити само информације о укупним резултатима сектора. *Глобални извештај о одрживости железница за 2023. годину* је доступан на веб-сајту: [2023 Global Rail Sustainability Report](https://uic.org/com/enews/article/take-part-now-data-collection-for-the-rail-sustainability-index-open-until-30).

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/take-part-now-data-collection-for-the-rail-sustainability-index-open-until-30>

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у хибридном формату.

ОДРЖАН САСТАНАК CER ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

Састанак интересне групе за инфраструктуру, у надлежности менаџера за саобраћајне послове ИЖС, одржан је 3. јуна 2025. године у онлајн формату.

Састанак је почео уобичајеном разменом актуелних информација из институција ЕУ које обухватају област заштите животне средине и економска питања. Чланови су информисани о активностима Агенције за железнице ЕУ (ERA) на изради извештаја о утицају климатских промена на железнички саобраћај, као и о резултатима CER истраживања цена електричне енергије, CER Студији „економског отиска“ и активностима које ова организација предузима у циљу лобирања за интересе железничког сектора пред институцијама ЕУ. Било је речи и о ЕУ Директиви о процени и управљању буком из животне средине, као и активностима држава чланица на изради стратешких карата буке и усвајању Акционих планова за заштиту од буке.

У наставку је уследило представљање информација о планираним активностима Форума јединственог европског железничког подручја (SERAF), основаног од стране Европске комисије са циљем пружања саветодавних услуга током припреме законодавних аката, предвиђених Директивом 2012/34/ЕУ о успостављању јединственог европског железничког подручја. Чланови су информисани о плановима Европске комисије за развој Стратегије за европске луке и доприносу предметној активности кроз израду Документа о ставу CER. Имајући у виду да је унапређење и повезивање железничке инфраструктуре унутар, и у залеђу лука, стратешки важно за циљеве европске политике, као што су оптимизација европских ланаца снабдевања и побољшање железничких капацитета за двоструку намену (у цивилне и војне сврхе) у европским лукама, CER израђује документ који ће садржати податке о тренутном модалном уделу железнице у кључним европским лукама, као и предлоге конкретних мера за повећање удела железничких услуга у најважнијим европским лукама.

Чланови су потом информисани о величини и облику наредног Вишегодишњег финансијског оквира (MFF) 2028-2034, за који се очекује да Европска Комисија изнесе свој званични законодавни предлог до средине 2025. године, као и о потребама за финансирањем железничког сектора кроз Финансијски инструмент за повезивање Европе (CEF). Представљене су актуелности у вези Уредбе о управљању капацитетима у јединственом железничком простору, као и преглед општих приоритета и ставова CER по овом питању.

У сегменту представљања активности и новости управљача инфраструктуре, представница Центра за међународне послове информисала је чланове о текућим пројектима изградње и модернизације железничке инфраструктуре у Србији. У даљем току састанка, учесници су информисани о програму рада Коалиције генералних директора европских управљача инфраструктура за 2025. годину, као и о терминима наредних састанака Интересне групе за инфраструктуру.

ОДРЖАН САСТАНАК РАДНЕ ГРУПЕ ЗА СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ

Састанак Радне групе за социјални дијалог у железничком сектору је одржан 23. јуна у Бриселу, у хибридном формату. Теме састанка су обухватале евиденцију радног времена и времена одмора машиновођа, Пројекат имплементације Споразума „Жене на железници“, Директиву 2007/59/ЕК о машиновођама, План Европске комисије за квалитетна радна места, као и конференцију о будућности у погледу запошљивости у железничком сектору.

Овом приликом размењене су информације о организацији и одржавању завршне конференције у оквиру Пројекта имплементације Споразума „Жене на железници“, која ће се одржати у септембру 2025. године. Конференција о будућности запошљивости је планирана за децембар ове године.

У погледу Плана ЕК за квалитетна радна места, који је објављен у форми комуникације од стране ЕК, дискутовало се о елементима Плана, а његово усвајање се очекује крајем ове године. Тема у вези са Директивом 2007/59/ЕК о машиновођама се односила на режим комуникације и услове у погледу нивоа познавања језика (ниво Б1), који су прописани истом, у земљама које имају више од једног званичног језика.

CER, Европска федерација транспортних радника (ETF) и послодавци, као социјални партнери, учествују у раду групе за социјални дијалог у железничком сектору у контексту изазова са којима се сектор суочава, као што су прелазак на тржиште са конкурентним пружаоцима услуга, старија радна снага, проблеми у регрутацији кандидата и конкурентност у односу на остале видове транспорта.

У оквиру ове групе се прате следеће кључне области:

- Иницијативе Европске комисије, као што су четврти железнички пакет, декарбонизација робног саобраћаја - *Shift2Rail* и измене Директиве 2007/59/ЕК о машиновођама
- Атрактивност сектора за будуће запослене и путнике
- Регрутација младих
- Побољшање безбедности запослених и путника.

Социјални партнери и њихови чланови размењују своје ставове о социјалној димензији железничких иницијатива. Активности ове групе такође укључују заједничке пројекте и праћење спровођења препорука и заједничких споразума социјалних партнера.

На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.

ОДРЖАНИ САСТАНЦИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН

Alpine-Western Balkan
rail freight corridor

У седишту аустријског Савезног министарства за иновације, мобилност и инфраструктуру у Бечу, 11. јуна 2025. године, одржан је низ састанака у склопу редовних активности железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан. Сви састанци су одржани у хибридном формату.

Прво је одржан састанак Генералне скупштине коридора на коме је било речи о буџету коридора за 2025. годину, развоју пројекта за смањење времена задржавања на граничним прелазима Шид-Товарник и Димитровград-Драгоман, активностима C-OSS, финалном извештају за Студију о европским транспортним коридорима, као и о будућој Студији о транспортном тржишту којом ће бити обухваћени сви коридори и чија израда почиње у јуну.

Такође је дискутовано о активностима на проширењу коридора у процесу транзиције железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан у европски транспортни коридор Западни Балкан - Источни Медитеран.

Потом је одржан састанак са националним координатором за европски транспортни коридор Западни Балкан - Источни Медитеран, господином Маринескуом. У фокусу састанка су биле активности у вези са укључивањем нових земаља чланица у складу са новом, проширеном трасом коридора. Наиме, железнички робни коридор Алпи-Западни Балкан биће проширен и обухватиће нове чланове - државе **Западног Балкана**, као и **Италију, Мађарску, Бугарску, Грчку и Кипар**.

Након овог састанка, одржан је заједнички састанак Извршног одбора и Генералне скупштине железничког коридора Алпи-Западни Балкан, на коме су такође разматрани аспекти и активности у вези са проширењем коридора. На састанцима су у име ИЖС учествовали менаџер за саобраћајне послове и представница Центра за међународне послове.